

Optællingsskema

Introduktion

Optælling af børn og situationer er en kvantitativ metode, der kan bruges i forbindelse med kortlægningen af såvel det fysiske, det æstetiske som det psykiske børnemiljø. I kan bruge metoden såvel inde som ude. Ved optælling bruges børns adfærd og handlemåder, som en indgang til at se verden i børneperspektiv.

Det fysiske børnemiljø

I forhold til det fysiske børnemiljø kan I for eksempel bruge metoden til at danne jer et overblik over, hvor mange børn, der viser tegn på forkølelse. Med henblik på at forebygge forkølelse kan man vælge en person, der på fast sted og faste tidspunkter tæller og noterer antallet af børn og voksne, som vasker hænder og/eller har indesko på.

Optælling som metode kan ligeledes bruges til at undersøge hvorvidt og i hvilket omfang, bestemte faciliteter bruges af børnene. Hvor leger børnene? Hvad leger de? Herved kan personalet få information om, hvilke legepladsredskaber og dele af udearealet, der bruges/ikke bruges? I kan få ny viden fx om steder der appellerer til/hindrer børnenes erobring af verden via bevægelse og sansning.

Det psykiske børnemiljø

Optælling kan også bruges til at kortlægge forhold omkring det psykiske børnemiljø. Man kan eksempelvis undersøge udvalgte steder eller situationer og tælle og notere antal og placering af børn i konflikt, antal og placering af børn, der ser ud til at have det godt, antal og placering af børn, der er aktive, nysgerrige, passive, iagttagende eller ser triste ud.

Optælling

Mulighederne for optælling er talrige. Formålet skal derfor stå klart, før I går i gang.

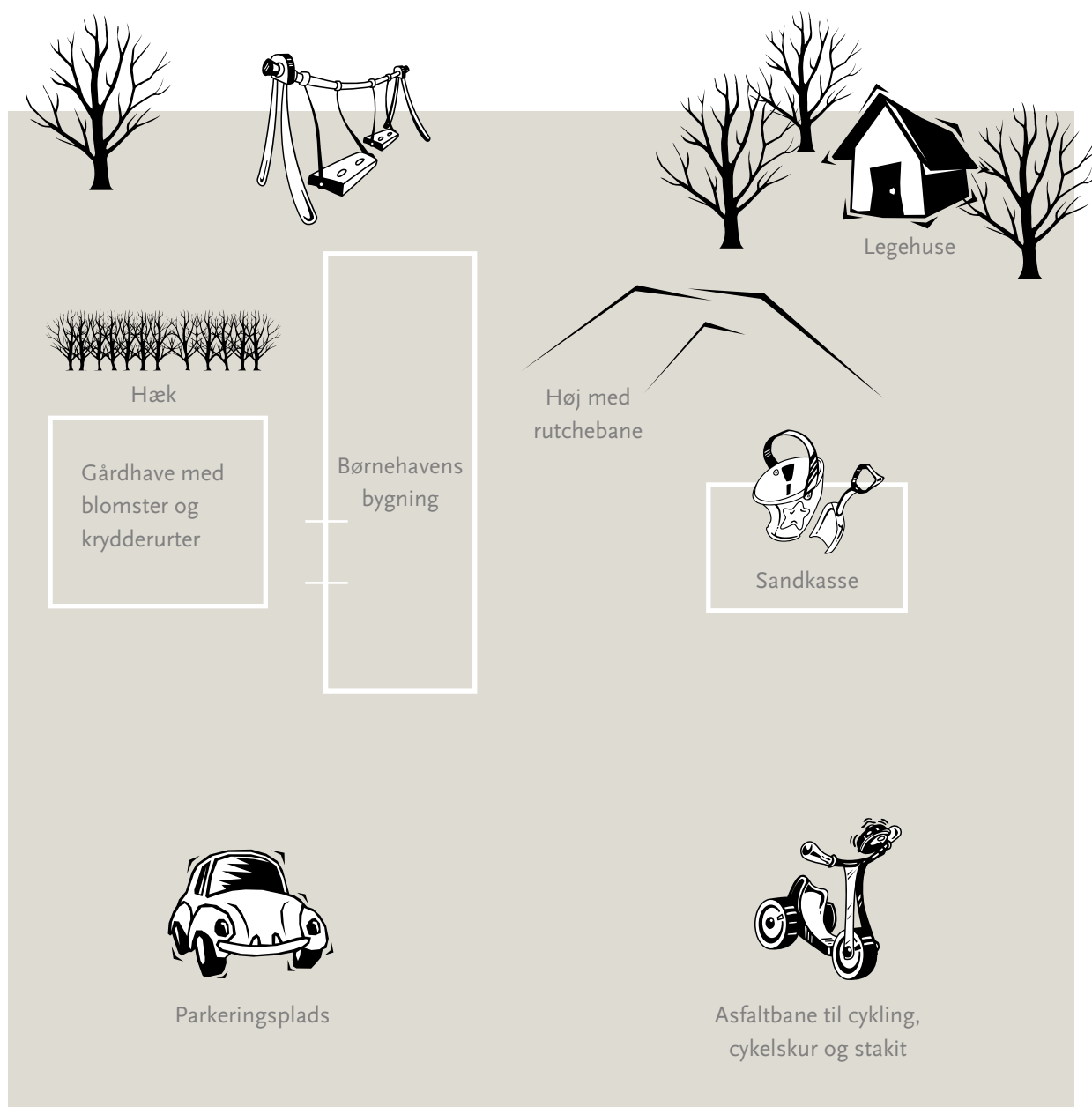
1. Hvad er det, I vil undersøge?
2. Hvor og hvornår skal optællingen foretages?
For at få et tilpas sammenligningsgrundlag må optællingstidspunkt og situationer være nogenlunde identiske fra gang til gang. Optællingen må nødvendigvis forløbe over en periode af en vis varighed.
3. Hvem laver en plantegning og kopierer den?
4. Hvem skal tælle og notere?
5. Hvordan vil I informere børnene om det, der foregår?

Når I har foretaget jeres optællinger, skal I i gang med at gøre regnskabet op. Det resultat, der viser sig, tolkes herefter, og det kan i den forbindelse være en god idé at have en dialog med børnene.

Måske har optællingen vist, at den nye forhindringsbane ikke bliver brugt af børnene, som personalet forventede. Så kan man se på, hvad der kan være årsagen til, at den ikke bliver brugt, og om der er noget, man kan ændre, så børnene bliver inspireret til at finde nye handle- og legemuligheder.

Et eksempel på hvordan optælling og registrering kan foregå

Det følgende er et eksempel på, hvordan en børnehave undersøger på hvilke måder og i hvilket omfang, børnene bruger legepladsens muligheder. Til formålet anvender de en plantegning over legepladsen, hvor de forskellige redskaber, buskadsler, træer, cykelbane mv. er indtegnet. Plantegningen kopieres i et antal, der svarer til de gange, optællingen skal foretages. Pædagogerne markerer på plantegningen, hvor børnene leger, og hvad de leger med.

Den følgende måned foretager personalet, der opholder sig på legepladsen, optælling af børn på legepladsens forskellige områder på fastlagte tidspunkter. Forinden har de fordelt områderne mellem sig og fortalt børnene, hvad deres tælleri går ud på. Da optællingsperioden er forbi, sammentæller og sammenligner personalet resultaterne, og det viser sig, at der er forholdsvis få børn, der bruger cyklerne.

Resultatet tolkes derefter i dialog med børnene, for hvad er det, der gør, at børnene ikke cykler mere, end de gør? Personalet snakker med børnene om det, optællingen har vist, og spørger børnene om, hvad der skal til, for at de kommer til at bruge cyklerne noget mere. Flere af børnene fortæller, at de synes, at det er træls, at de kun må cykle på asfaltbanen. "Hvorfor" spørger de voksne? Et barn svarer samtidig med at pege ned mod sandkassen, "fordi så kan jeg ikke få mad".

Efter yderlig inddragelse af børn i den aktuelle problemstilling, vurderer personalet, at de vil handle på resultatet. Dels har børnehaven lige investeret i fire nye cykler, dels er cykling godt for børns motorik, og dels har adskillige af børnene givet udtryk for, at det er irriterende, at de kun må cykle på asfaltbanen.

På det grundlag beslutter personalet, at der skal anlægges kørestier rundt på en større del af legepladsarealet. Herved får børnene et "cykelvejnet", der både giver flere muligheder for motorisk udfoldelse og for leg, når børnene bruger cyklerne som transportmiddel af ting og personer. Børnenes perspektiv er medtaget, de er blevet lyttet til og har medbestemmelse i forhold til eget miljø. Effekten af tiltagene vil personalet undersøge ved at bruge den samme metode igen.